

ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΙΘΕΣΗ ΣΤΟ ΒΙΒΛΙΟ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ

Τις τελευταίες μέρες γίναμε μάρτυρες μιας μαζικής επίθεσης εναντίον του νέου σχολικού εγχειριδίου γραμματικής για το δημοτικό σχολείο, με τον τίτλο «Γραμματική Ε' και Στ' Δημοτικού» (το οποίο διανέμεται στα σχολεία της χώρας από τον Νοέμβριο του 2011), και των συγγραφέων του. Με αστραπιαία ταχύτητα εκατοντάδες ιστότοποι στο διαδίκτυο έσπευσαν να αναπαραγάγουν και να διαδώσουν ένα κείμενο πολεμικής το οποίο υπογράφεται από την κ. Μαρία Χρυσού, δασκάλα στο 1ο Δημοτικό Σχολείο Ραφήνας, και αναρτήθηκε την 28η Ιουνίου 2012 στον ιστότοπο του Συλλόγου Εκπαιδευτικών Π.Ε. «Αλέξανδρος Δελμούζος» [<http://www.syllogosdelmouzos.gr/index.php/2011-12-19-06-58-25/572-1>].

Στο κείμενο αυτό, με τον τίτλο «Η ελληνική γλώσσα πρέπει να μείνει ανέπαφη» η κ. Χρυσού κατηγορεί τους συγγραφείς του εγχειριδίου ότι καταργούν από την ελληνική γλώσσα τα φωνήεντα ήτα, ύψιλον και ωμέγα, καθώς και τα σύμφωνα ξι και ψι, ενώ προσθέτουν τον (κατά τη γνώμη της) «δίφθογγο» ου καθώς και τα δίψηφα μπ, ντ και γκ. Υποστηρίζει επίσης ότι η επιλογή αυτή αποτελεί απόκλιση από την «προγενέστερη γραμματική του Μαν. Τριανταφυλλίδη» καθώς συνιστά «αλλαγή της κλασσικής γραμματικής σε φωνητική γραμματική». Υποθέτει ότι είτε το βιβλίο αυτό «εκδόθηκε χωρίς τον ενδελεχή έλεγχο, και ως εκ τούτου, εκ παραδρομής δημοσιοποιήθηκε κάποια πρόταση κάποιου ανθέλληνα φιλόλογου» είτε στο εγχειρίδιο «εσκεμμένα [...] πάρθηκε η απόφαση ενός ακόμα βιασμού της ελληνικής γλώσσας». Κλείνει μάλιστα το άρθρο της συνδέοντας, δίχως αιτιολόγηση, την υποτιθέμενη αφαίρεση γραμμάτων από την ελληνική γλώσσα με την «εθνική εξολόθρευση», την προσπάθεια μερικών «να θυσιάσουμε την γλώσσα μας για να μοιάσουμε στους Δυτικούς, για να γίνουμε αρεστοί από αυτούς» και προσθέτοντας ότι η χρήση του μονοτονικού συστήματος γραφής «έφερε την δυσλεξία στην πρώτη θέση των μαθησιακών δυσκολιών, εξαιτίας της ελλείψεως βασικών κανόνων γραμματικής και τονισμού». Υποστηρίζει, τέλος, ότι τα φωνήεντα «ενυπάρχουν στο DNA μας από την αρχή της υπάρξεως μας στον πλανήτη» και ότι «το κάθε γράμμα μας έχει την βαρύτητά του, ο κάθε φθόγγος έχει την μουσικότητα του, και ο κάθε τόνος είχε την αξία του».

Αρχικά, ως επιστημονική κοινότητα αποφασίσαμε να μην αντιδράσουμε, καθώς εκλάβαμε το παραπάνω κείμενο ως ένα από τα συνήθη διαδικτυακά ευτράπελα. Δεν μπορούσαμε να φανταστούμε ότι το άρθρο ήταν γνήσιο και ότι μια δασκάλα σε ελληνικό σχολείο θα παρανοούσε βασικούς κανόνες της γραμματικής της Νέας Ελληνικής. Πολύ δε περισσότερο, δεν μπορούσαμε να φανταστούμε ότι η παρανόηση αυτή θα κατέληγε σε τέτοια σφοδρή επίθεση.

Γρήγορα, όμως, παρατηρήσαμε ότι το κείμενο άρχισε να αναδημοσιεύεται σε πολυάριθμους ιστοτόπους, διανθισμένο με πληθώρα ανακρίβειών, όπως το ψεύδος ότι ο Σύλλογος «Αλέξανδρος Δελμούζος» διεξάγει ψηφοφορία με σκοπό την απόσυρση του εγχειριδίου γραμματικής και ότι τάχα το κείμενο της κ. Χρυσού αποτελεί κείμενο διαμαρτυρίας του ίδιου του Συλλόγου. Προς τιμήν του ο Σύλλογος έσπευσε να διαψεύσει τις ανακρίβειες αυτές (στις 4 Ιουλίου 2012, <http://www.syllogosdelmouzos.gr/index.php/2011-12-11-10-32-12/2011-12-11-10-39-57/584-q-q>), οι οποίες όμως αναπαράγονται ακόμα από την πλειονότητα των ιστοτόπων που αναδημοσιεύουν το κείμενο της κ. Χρυσού.

Το ζήτημα που έχει προκύψει είναι ανησυχητικό για δύο λόγους: (α) Γιατί αποπροσανατολίζει δασκάλους, γονείς και μαθητές, με τους πιο ψύχραιμους εκ των οποίων να μη γνωρίζουν πλέον τι πρέπει να διδάξουν ή τι απ' όσα έχουν διδαχθεί ανταποκρίνονται στην αλήθεια. (β) Γιατί είναι ανησυχητικό με πόση ευκολία και ταχύτητα διαδόθηκε το άρθρο αυτό και πως έσπευσαν τόσο συμπολίτες μας να το πιστέψουν άκριτα φτάνοντας να δηλώσουν τον αποτροπιασμό τους για το υποτιθέμενο έγκλημα εναντίον της γλώσσας μας. Κάποιοι πίστεψαν στα σοβαρά ότι το σχολικό εγχειρίδιο της γραμματικής δεν περιλαμβάνει τα γράμματα ύψιλον, ωμέγα, ήτα κ.τ.λ. Άλλοι πήραν τοις μετρητοίς την απειλή ότι το νέο σχολικό εγχειρίδιο αλλάζει την ιστορική ορθογραφία της Ελληνικής σε «φωνητική ορθογραφία». Άλλοι έσπευσαν να δηλώσουν ότι είτε θα απαγορεύσουν στα παιδιά τους να παραλάβουν το εγχειρίδιο είτε θα το κάψουν είτε δεν θα στείλουν τα παιδιά τους στο σχολείο! Ορισμένοι προσπάθησαν να εξηγήσουν τα αυτονόητα αλλά χωρίς αποτέλεσμα. Η συκοφαντική επίθεση κατά του βιβλίου συνεχίστηκε και μάλιστα διογκώθηκε καθώς οι ανυπόστατες κατηγορίες της κ. Χρυσού αναδημοσιεύτηκαν σε εφημερίδες πανελλαδικής κυκλοφορίας, ενώ ήδη αποτελούν αντικείμενο συζήτησης σε τηλεοπτικά δίκτυα.

Ως γλωσσολόγοι, επιστημονικά ειδικότεροι και αρμοδιότεροι για τα ζητήματα γλώσσας και γλωσσικής εκπαίδευσης, και ως πανεπιστημιακοί δάσκαλοι οφείλουμε να πάρουμε θέση και να εξηγήσουμε γιατί οι κατηγορίες τις οποίες εξαπολύει η κ. Χρυσού κατά των συγγραφέων του εγχειριδίου «Γραμματική Ε' και Στ' Δημοτικού» είναι παντελώς εσφαλμένες και ανυπόστατες. Η πρωτοβουλία μας αυτή δεν έχει συντεχνιακό χαρακτήρα αλλά τη θεωρήσαμε επιβεβλημένη, όταν μια επιστημονικά ανυπόστατη καταγγελία μετατρέπεται τόσο άκριτα σε επιστημονικό μανιφέστο και οδηγεί χιλιάδες συμπατριώτες μας σε παράλογα συμπεράσματα. Είναι τραγικό το ότι πολυάριθμοι επιμελητές ιστοτόπων αλλά και δημοσιογράφοι των Μ.Μ.Ε. έσπευσαν να αναπαραγάγουν μία φήμη, ενδεχομένως γοητευμένοι από την

τρομολαγνική της παρουσίαση και τα προσδοκώμενα οφέλη ακρόασης, τηλεθέασης και ανάγνωσης.

Ας δούμε λοιπόν ποια είναι η αλήθεια για τα καταγγελλόμενα, σύμφωνα με τις επιστημονικές αρχές της γλωσσολογίας:

Α) Η συντάκτρια του κειμένου με τον τίτλο «Η ελληνική γλώσσα πρέπει να μείνει ανέπαφη» συγχέει τους φθόγγους (τους γλωσσικούς ήχους με τους οποίους εκφωνούνται/προφέρονται οι λέξεις στις διάφορες γλώσσες του κόσμου) με τα γράμματα (τα γραπτά σύμβολα που αναπαριστούν τους φθόγγους στον γραπτό λόγο). Δεν παρατηρεί, λοιπόν, ότι στη σελ. 36 της γραμματικής εμφανίζονται οι φθόγγοι της Ελληνικής γλώσσας (ή, για να είμαστε ακριβείς, τα φωνήματά της, βλ. υποσ. 1 σελ. 34 του βιβλίου) και όχι τα γράμματά της (το αλφάβητό της). Επομένως, τα [α], [ε], [ι], [ο], [ου], εντός αγκυλών και με σαφώς διακριτή γραμματοσειρά (όπως οι συγγραφείς του εγχειριδίου ρητά δηλώνουν στην υποσ. 2 της σελ. 34, πράγμα που φαίνεται, τουλάχιστον, να παραβλέπει η συντάκτρια του άρθρου) είναι οι πέντε φωνηεντικοί φθόγγοι της Νέας Ελληνικής, τα πέντε φωνήεντα της γλώσσας, δηλαδή, καθώς ο όρος φωνήεν είναι όρος που αποδίδεται σε στοιχεία του προφορικού λόγου (τους φθόγγους) και όχι στα γράμματα. Η αναγνώριση των 5 αυτών φωνηέντων ως των μοναδικών φωνηέντων της Νέας Ελληνικής βεβαίως και δεν αποτελεί καινοτομία της νέας γραμματικής, αντίθετα με όσα υποστηρίζει η κ. Χρυσού. Τα ίδια 5 φωνήεντα αναγνωρίζει και η μεγάλη γραμματική Τριανταφυλλίδη από το 1941 αλλά και οι σχολικές γραμματικές Τριανταφυλλίδη και Τσολάκη (απλώς στις σχολικές δεν δηλώνεται ρητά ο αριθμός των φωνηεντικών φθόγγων, συνάγεται όμως από τους ορισμούς). Τα ίδια 5 φωνήεντα αναγνωρίζουν ως φωνήεντα της Νέας Ελληνικής οι ειδικοί γλωσσολόγοι, και ιδιαίτερα οι φωνητικοί και φωνολόγοι, που μελετούν τη Νέα Ελληνική. Επομένως, είναι σαφές ότι το σύμβολο [ο] για τους συγγραφείς του βιβλίου είναι ο φθόγγος που στην Νέα Ελληνική γράφεται με τα γράμματα όμικρον ή ωμέγα. Το σύμβολο [ου] στη σελίδα 36 είναι ο φθόγγος ο οποίος στη γραφή αναπαρίσταται με τον συνδυασμό των γραμμάτων όμικρον και ύψιλον. Το ίδιο ισχύει και για τα σύμφωνα. Το γράμμα «ξ» δεν παριστάνει έναν μόνο φθόγγο, αλλά το συμφωνικό σύμπλεγμα δύο φθόγγων, του [κ] και του [σ], γι' αυτό και οι συγγραφείς δεν συμπεριέλαβαν το σημάδι [ξ] στη «χαρτοσακούλα» της σελ. 36. Αντίστροφα, ο συνδυασμός των γραμμάτων «μι» και «πι» στην Ελληνική γλώσσα χρησιμοποιείται για να αποδώσει έναν και μόνο φθόγγο, τον φθόγγο [μπ]. Το ίδιο ισχύει και για τους φθόγγους [ντ], [γκ], καθένας από τους οποίους αποδίδεται με δίψηφο γράφημα στον γραπτό λόγο.

Β) Στο άρθρο εσφαλμένα και παραπλανητικά υποστηρίζεται ότι «τα φωνήεντα η, υ, ω έχουν καταργηθεί». Τα γράμματα της γλώσσας μας παρουσιάζονται στην υποενότητα «3.2. Γράμματα». Στη σελ. 39

παρουσιάζεται το αλφάβητο ενώ η αντιστοιχία φθόγγων γραμμάτων δίνεται στον πίνακα της σελ. 40. Εκεί βλέπουμε ότι τα πέντε (5) φωνήεντα, οι φθόγγοι [α], [ε], [ι], [ο], [ου] αποδίδονται στον γραπτό λόγο με τα γνωστά μας επτά (7) γράμματα, το άλφα, το έψιλον, το ήτα, το γιώτα, το ύψιλον, το όμικρον και το ωμέγα (και τους συνδυασμούς τους). Αντίστοιχα, βλέπουμε και τα γράμματα που αναπαριστούν τα σύμφωνα της Νέας Ελληνικής. Απολύτως τίποτα το διαφορετικό απ' αυτά ακριβώς που υπήρχαν και στις παλιότερες σχολικές γραμματικές, εκτός από το ότι οι συγγραφείς, πολύ ορθά, δεν ονομάζουν και τα γράμματα σύμφωνα και φωνήεντα. Ωστόσο, κανένα γράμμα δεν λείπει και καμία προτροπή για φωνητική ορθογραφία δεν γίνεται προς τους χρήστες του εγχειριδίου. Μάλιστα οποιοσδήποτε ξεφυλλίσει το βιβλίο θα δει ότι από την πρώτη ως την τελευταία σελίδα του ακολουθείται κατά γράμμα (αν μας επιτρέπεται το λογοπαίγνιο...) η παραδοσιακή ιστορική ορθογραφία. Από το εγχειρίδιο δεν λείπει κανένα ήτα, κανένα ύψιλον, κανένα ξι, κανένα ωμέγα. 'Αρα δεν υπάρχει κανένας λόγος να φοβόμαστε.

Γ) Οφείλουμε να σημειώσουμε εδώ ότι σε αναπαραγωγές του άρθρου της κ. Χρυσού στο διαδίκτυο απομονώνεται επιλεκτικά από τις προηγούμενες και τις επόμενες σελίδες η σελίδα 36 του βιβλίου, όπου γίνεται η παρουσίαση των φθόγγων, με σκοπό να δημιουργηθεί η παραπλανητική εντύπωση ότι τα απεικονιζόμενα σύμβολα στις δύο «χαρτοσακούλες» του σκίτσου είναι γράμματα και, επομένως, ότι τα ήτα, ωμέγα, γιώτα, ξι και ψι έχουν καταργηθεί από το ελληνικό αλφάβητο. Οι εν λόγω αναδημοσιεύσεις αποσιωπούν το γεγονός ότι η σελίδα αυτή ανήκει στην υποενότητα «3.1. Φθόγγοι» και ότι στις προηγούμενες σελίδες οι συγγραφείς ρητά εξηγούν ότι τα στοιχεία μέσα στις αγκύλες είναι φθόγγοι (δηλαδή ήχοι) και όχι γράμματα. Συνεπώς, η εκστρατεία αυτή για την παραπληροφόρηση και τρομοκράτηση δασκάλων, γονέων και μαθητών βασίζεται σε χαλκευμένα στοιχεία.

Δ) Θα μπορούσαμε να επεκταθούμε περισσότερο και να εξηγήσουμε ότι η διάκριση των συμφώνων (των λεγόμενων συμφωνικών φθόγγων) σε τριβόμενα, κλειστά κ.τ.λ. είναι διάκριση κατά τον τρόπο άρθρωσης και, επομένως, ριζικά διαφορετική από τη διάκριση κατά τον τόπο ή το σημείο άρθρωσης, η οποία μάς δίνει κατηγορίες όπως «οδοντικά», «χειλοδοντικά» κ.τ.λ. και -επομένως- η ειρωνική παρατήρηση της κ. Χρυσού στη σελ. 6 του άρθρου «Τα χειλικά, οδοντικά και λαρυγγικά σύμφωνα ενώθηκαν, ανακατεύθηκαν και ξαναχωρίστηκαν όπως βόλευε τους συγγραφείς σε τριβόμενα και κλειστά!» φανερώνει και πάλι παρανόηση για βασικές αρχές της γλωσσολογίας που διδάσκονται σε όλα τα παιδαγωγικά και φιλολογικά τμήματα των πανεπιστημίων. Επίσης, θα μπορούσαμε να διατυπώσουμε σειρά επιστημονικών επιχειρημάτων που αποδεικνύουν ότι οι γλωσσικοί μύθοι τους οποίους δείχνει να προσυπογράφει η συντάκτρια του κειμένου (περί δυσλεξίας

λόγω μονοτονικού, περί μουσικότητας των φθόγγων, περί της Ελληνικής ως μη συμβατικής γλώσσας, περί της Ελληνικής ως αρχαιότερης γλώσσας όλων των λαών του κόσμου κ.ά.) δεν είναι παρά εθνικά επικίνδυνοι μύθοι που δεν ευσταθούν επιστημονικά.

Δεν θα σχολιάσουμε καν τις θέσεις της συντάκτριας του κειμένου περί κινδύνων που διατρέχει η Ελληνική από την απώλεια της ετυμολογίας λόγω της χρήσης της φωνητικής ορθογραφίας. Κανείς δεν υποστήριξε τη χρήση της φωνητικής ορθογραφίας ούτε την απλοποίηση της ιστορικής ορθογραφίας στο συγκεκριμένο εγχειρίδιο. Η παρουσίαση των φθόγγων στη νέα σχολική γραμματική δεν είναι δυνατόν να εκληφθεί κατά κανένα τρόπο ως προτροπή σε αλλαγή του αλφαβήτου, καθώς το αλφάβητο παρουσιάζεται αυτούσιο και με αναλυτικό τρόπο. Η δε παρουσίαση των φθόγγων στη γραμματική δεν συνιστά καινοτομία• τους φθόγγους τους παρουσίαζαν (ξεκινούσαν μάλιστα από αυτούς και μετά πήγαιναν στα γράμματα) και οι προηγούμενες σχολικές γραμματικές. Οι κατηγορίες, λοιπόν, θεωρούμε ότι είναι παντελώς αβάσιμες και ίσως σκόπιμα κινδυνολογικές και διχαστικές σε μια δύσκολη χρονική συγκυρία για τη χώρα μας και τον λαό της.

*****

Για τους παραπάνω λόγους, ως ειδικοί επιστήμονες στον τομέα της γλωσσολογίας και πανεπιστημιακοί δάσκαλοι

Αναρωτιόμαστε πώς είναι δυνατόν μια εκπαιδευτικός που δεν παραδέχεται στοιχειώδεις αρχές της γλωσσικής επιστήμης, όπως είναι η διαφορά μεταξύ ήχων και γραμμάτων, βασιζόμενη σε παρανοήσεις και αβάσιμα συμπεράσματα να αμφισβητεί την εγκυρότητα ενός διδακτικού εγχειριδίου, που έχει εγκριθεί από τους αρμόδιους φορείς της Πολιτείας και αποτελεί έργο ειδικών επιστημόνων και το οποίο, ως δασκάλα, καλείται να διδάξει.

Θεωρούμε θλιβερό το γεγονός ότι ένα άρθρο με τόσο φτωχά, εσφαλμένα και αντιεπιστημονικά επιχειρήματα αναπαράγεται και να διαδίδεται άκριτα στο διαδίκτυο και στα Μ.Μ.Ε. και αναγορεύεται σε μείζον θέμα συζήτησης.

Επιβεβαιώνουμε την πέραν πάσης αμφιβολίας επιστημονικά ορθή παρουσίαση των φωνηέντων της Νέας Ελληνικής στο νέο εγχειρίδιο. Ναι, κανένας γλωσσολόγος δεν αμφισβητεί ότι η Νέα Ελληνική έχει 5 φωνήεντα, τους φθόγγους [α], [ε], [ι], [ο], [ου], οι οποίοι στον γραπτό λόγο αναπαρίστανται με τα επτά γράμματα της αλφαβήτου άλφα, έψιλον, ήτα, γιώτα, ύψιλον, όμικρον, ωμέγα και τους συνδυασμούς των γραμμάτων αυτών ως διψήφων.

Καταδικάζουμε την ανάρμοστη στοχοποίηση και διαπόμπευση των συναδέλφων στο διαδίκτυο και την κατασκευοφάντηση του επιστημονικού τους έργου με ανυπόστατες κατηγορίες.

Ζητάμε, όπως γίνεται σε κάθε πολιτισμένη χώρα, η κρίση ενός επιστημονικού έργου ή μιας επιστημονικής άποψης ή ενός

επιστημονικού ζητήματος να γίνεται με βάση τεκμηριωμένες μεθόδους και αληθή επιχειρήματα από τους ειδικούς στην οικεία επιστήμη. Έτσι λοιπόν, όπως για μια ασθένεια συμβουλευόμαστε τον «γιατρό», για τον σεισμό τον «σεισμολόγο», για ένα νομικό ζήτημα τον «δικηγόρο», για μια γεωργική καλλιέργεια τον «γεωπόνο», για ζητήματα γλώσσας και γλωσσικής εκπαίδευσης, παρά το γλωσσικό μας αισθητήριο, είναι σκόπιμο να συμβουλευόμαστε τον «γλωσσολόγο».

Υπογραφές

1. Ελένη Αγαθοπούλου, γλωσσολόγος, Επίκουρη Καθηγήτρια Α.Π.Θ.
2. Γεωργία Αγγουράκη, γλωσσολόγος, Επίκουρη Καθηγήτρια Πανεπιστημίου Κύπρου
3. Αγγελική Αθανασιάδου, γλωσσολόγος, Καθηγήτρια Α.Π.Θ.
4. Άρτεμις Αλεξιάδου, γλωσσολόγος, Καθηγήτρια Πανεπιστημίου Στουτγκάρδης
5. Θεοδώρα Αλεξοπούλου, γλωσσολόγος, Ερευνήτρια Πανεπιστημίου Cambridge
6. Έλενα Αναγνωστοπούλου, γλωσσολόγος, Καθηγήτρια Πανεπιστημίου Κρήτης
7. Άννα Αναστασιάδη-Συμεωνίδη, γλωσσολόγος, Καθηγήτρια Α.Π.Θ.
8. Γιώργος Ανδρουλάκης, γλωσσολόγος, Αναπληρωτής Καθηγητής Πανεπιστημίου Θεσσαλίας
9. Γιάννης Ανδρουτσόπουλος, γλωσσολόγος, Καθηγητής Πανεπιστημίου Αμβούργου
10. Ελένη Αντωνοπούλου, γλωσσολόγος, Καθηγήτρια Ε.Κ.Π.Α.
11. Σπύρος Αρμοστή, γλωσσολόγος, Ερευνητής Ανοικτού Πανεπιστημίου Κύπρου
12. Αργύρης Αρχάκης, γλωσσολόγος, Αναπληρωτής Καθηγητής Πανεπιστημίου Πατρών
13. Ευγενία Βασιλάκη, γλωσσολόγος, Λέκτορας Πανεπιστημίου Θεσσαλίας
14. Σοφία Βασιλάκη, γλωσσολόγος, Καθηγήτρια INALCO
15. Σπυριδούλα Βαρλοκώστα, γλωσσολόγος, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Ε.Κ.Π.Α.
16. Ιωάννης Βελούδης, γλωσσολόγος, Καθηγητής Α.Π.Θ.
17. Ράνια Βοσκάκη, γλωσσολόγος, Ερευνήτρια, Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας
18. Ζωή Γαβριηλίδου, γλωσσολόγος, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Δ.Π.Θ.
19. Ιωάννης Γαλαντόμος, γλωσσολόγος, Λέκτορας (υπό διορισμό) Πανεπιστημίου Αιγαίου
20. Θανάσης Γεωργακόπουλος, γλωσσολόγος, Επισκέπτης Ερευνητής Humboldt Universität

21. Έφη Γεωργαλά, γλωσσολόγος, Ερευνήτρια Πανεπιστημίου Γενεύης
22. Μαριάνθη Γεωργαλλίδου, γλωσσολόγος, Επίκουρη Καθηγήτρια Πανεπιστημίου Αιγαίου
23. Γεώργιος Γιαννάκης, γλωσσολόγος, Αναπληρωτής Καθηγητής Α.Π.Θ.
24. Αναστασία Γιαννακίδου, γλωσσολόγος, Καθηγήτρια Πανεπιστημίου Σικάγο
25. Γιαννούλα Γιαννουλοπούλου, γλωσσολόγος, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Ε.Κ.Π.Α.
26. Διονύσης Γούτσος, γλωσσολόγος, Αναπληρωτής Καθηγητής Ε.Κ.Π.Α.
27. Έλενα Γρίβα, γλωσσολόγος, Επίκουρη Καθηγήτρια Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας
28. Ρέα Δελβερούδη, γλωσσολόγος, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Ε.Κ.Π.Α.
29. Βασιλική Δενδρινού, γλωσσολόγος, Καθηγήτρια Ε.Κ.Π.Α.
30. Ελεωνόρα Δημελά, γλωσσολόγος, Διδάκτορας Πανεπιστημίου Πατρών
31. Μαρία Δημητρακοπούλου, γλωσσολόγος, Ερευνήτρια Κέντρου Ελληνικής Γλώσσας
32. Πέτρος Διατσέντος, γλωσσολόγος, Ερευνητής ΑΤΕΡ, Πανεπιστήμιο Στρασβούργου
33. Αγγελική Ευθυμίου, γλωσσολόγος, Επίκουρη Καθηγήτρια Δ.Π.Θ.
34. David Holton, γλωσσολόγος, Καθηγητής Πανεπιστημίου Cambridge
35. Ειρήνη Θεοδωροπούλου, γλωσσολόγος, Επίκουρη Καθηγήτρια Πανεπιστημίου Qatar
36. Μαρία Θεοδωροπούλου, γλωσσολόγος, Επίκουρη Καθηγήτρια Α.Π.Θ.
37. Ευαγγελία Θωμαδάκη, γλωσσολόγος, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Δ.Π.Θ.
38. Δήμητρα Θεοφανοπούλου-Κοντού, γλωσσολόγος, Ομότιμη Καθηγήτρια Ε.Κ.Π.Α.
39. Μαρία Ιακώβου, γλωσσολόγος, Επίκουρη Καθηγήτρια Ε.Κ.Π.Α.
40. Σαβίνα Ιατρίδου, γλωσσολόγος, Καθηγήτρια Μ.Ι.Τ.
41. Brian D. Joseph, γλωσσολόγος, Διακεκριμένος Καθηγητής, The Ohio State University
42. Εύβοια Καϊναδά, γλωσσολόγος, Ερευνήτρια Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, Διδάσκουσα Τ.Ε.Ι. Πατρών
43. Μάρω Κακριδή-Φερράρι, γλωσσολόγος, Επίκουρη Καθηγήτρια Ε.Κ.Π.Α.
44. Αλέξης Καλοκαιρινός, γλωσσολόγος, Αναπληρωτής Καθηγητής Πανεπιστημίου Κρήτης

45. Κωνσταντίνος Κακαρίκος, γλωσσολόγος, Διδάκτορας Ε.Κ.Π.Α.
46. Σταύρος Καμαρούδης, γλωσσολόγος, Επίκουρος Καθηγητής Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας
47. Κώστας Κανάκης, γλωσσολόγος, Επίκουρος Καθηγητής Πανεπιστημίου Αιγαίου
48. Ιωάννα Κάππα, γλωσσολόγος, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Πανεπιστημίου Κρήτης
49. Ελένη Καραντζόλα, γλωσσολόγος, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Πανεπιστημίου Αιγαίου
50. Πέτρος Καρατσαρέας, γλωσσολόγος, Διδάκτορας Πανεπιστημίου Cambridge
51. Ρεγγίνα Καρούσου-Φωκά, γλωσσολόγος, Λέκτορας Πανεπιστημίου Cambridge
52. Μαριλένα Καρυολαίμου, γλωσσολόγος, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Πανεπιστημίου Κύπρου
53. Δήμητρα Κατή, γλωσσολόγος, Καθηγήτρια Ε.Κ.Π.Α.
54. Γεωργία Κατσιμαλή, γλωσσολόγος, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Πανεπιστημίου Κρήτης
55. Μαριάννα Κατσογιάννου, γλωσσολόγος, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Πανεπιστημίου Κύπρου
56. Γεωργία Κατσούδα, γλωσσολόγος, Ερευνήτρια Γ', Ακαδημία Αθηνών
57. Αξιώτης Κεχαγιάς, γλωσσολόγος, Διδάκτορας/Ερευνητής University College London
58. Μαριάννα Κονδύλη, γλωσσολόγος, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Πανεπιστημίου Πατρών
59. Βάλια Κορδώνη, γλωσσολόγος, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Πανεπιστημίου Saarland
60. Σταυρούλα Κούστα, γλωσσολόγος, Διδάκτορας Πανεπιστημίου Cambridge
61. Ελίζα Κουτούπη-Κητή, γλωσσολόγος, Καθηγήτρια Α.Π.Θ.
62. Δημήτριος Κουτσογιάννης, γλωσσολόγος, Αναπληρωτής Καθηγητής Α.Π.Θ.
63. Σταματία Κουτσουλέλου, γλωσσολόγος, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Ε.Κ.Π.Α.
64. Δήμητρα Λαζαρίδου-Χατζηγώγα, γλωσσολόγος, Ερευνήτρια Queen Mary University of London
65. Σοφία Λαμπροπούλου, γλωσσολόγος, Λέκτορας Πανεπιστημίου Λίβερπουλ
66. Χρυσούλα Λασκαράτου, γλωσσολόγος, Καθηγήτρια Ε.Κ.Π.Α.
67. Άγγελος Λέγγερης, γλωσσολόγος, Ερευνητής Α.Π.Θ.
68. Winfried Lechner, γλωσσολόγος, Αναπληρωτής Καθηγητής Ε.Κ.Π.Α.

69. Μαρίκα Λεκάκου, γλωσσολόγος, Επίκουρη Καθηγήτρια Πανεπιστημίου Ιωαννίνων
70. Peter Mackridge, γλωσσολόγος, Ομότιμος Καθηγητής Πανεπιστημίου Οξφόρδης
71. Μαριάνθη Μακρή-Τσιλιπάκου, γλωσσολόγος, Καθηγήτρια Α.Π.Θ.
72. Χριστίνα Μανουηλίδου, γλωσσολόγος, Λέκτορας Πανεπιστημίου Πατρών
73. Θεόδωρος Μαρίνης, γλωσσολόγος, Καθηγητής Πανεπιστημίου Reading
74. Γεώργιος Μαρκόπουλος, γλωσσολόγος, Επίκουρος Καθηγητής Ε.Κ.Π.Α.
75. Θεόδωρος Μαρκόπουλος, γλωσσολόγος, Λέκτορας (υπό διορισμό) Πανεπιστημίου Πατρών
76. Βασιλική Μάρκου, γλωσσολόγος, Ερευνήτρια Κ.Ε.Γ.
77. Σοφία Μαρμαρίδου, γλωσσολόγος, Καθηγήτρια Ε.Κ.Π.Α.
78. Μαρία Μαστροπαύλου, γλωσσολόγος, Λέκτορας Πανεπιστημίου Ιωαννίνων
79. Δημήτρης Μαυρέας, γλωσσολόγος, Διδάκτορας Γλωσσολογίας Ε.Κ.Π.Α.
80. Δήμητρα Μελισσαροπούλου, γλωσσολόγος, Διδάσκουσα Πανεπιστημίου Πατρών & Ανοικτού Πανεπιστημίου Κύπρου
81. Jason Merchant, γλωσσολόγος, Καθηγητής Πανεπιστημίου Σικάγο
82. Γιώργος Μικρός, γλωσσολόγος, Αναπληρωτής Καθηγητής Ε.Κ.Π.Α.
83. Δημήτρης Μιχελιουδάκης, γλωσσολόγος, Διδάκτορας Πανεπιστημίου Cambridge
84. Αμαλία Μόζερ, γλωσσολόγος, Καθηγήτρια Ε.Κ.Π.Α.
85. Σπύρος Μοσχονάς, γλωσσολόγος, Αναπληρωτής Καθηγητής Ε.Κ.Π.Α.
86. Ευδοκία Μπαλάση, γλωσσολόγος, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Ε.Κ.Π.Α.
87. Μαρία Μπαλτατζάνη, γλωσσολόγος, Επίκουρη Καθηγήτρια Πανεπιστημίου Ιωαννίνων
88. Σπυριδούλα Μπέλλα, γλωσσολόγος, Επίκουρη Καθηγήτρια Ε.Κ.Π.Α.
89. Θεόδωρος Μωυσιάδης, γλωσσολόγος, Ερευνητής, Κέντρο Λεξικολογίας
90. Τώνια Νενοπούλου, γλωσσολόγος, Καθηγήτρια, Α.Π.Θ.
91. Βασιλική Νικηφορίδου, γλωσσολόγος, Καθηγήτρια Ε.Κ.Π.Α.
92. Κατερίνα Νικολαΐδου, γλωσσολόγος, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Α.Π.Θ.
93. Καλομοίρα Νικολού, γλωσσολόγος, Λέκτορας (υπό διορισμό) Πανεπιστημίου Αιγαίου

94. Κώστας Δ. Ντίνας, γλωσσολόγος, Καθηγητής Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας
95. Γιώργος Ι. Ξυδόπουλος, γλωσσολόγος, Επίκουρος Καθηγητής Πανεπιστημίου Πατρών
96. Δέσποινα Παπαδοπούλου, γλωσσολόγος, Επίκουρη Καθηγήτρια Α.Π.Θ.
97. Δημήτρης Παπαζαχαρίου, γλωσσολόγος, Επίκουρος Καθηγητής Πανεπιστημίου Πατρών
98. Γεώργιος Παπαναστασίου, γλωσσολόγος, Επίκουρος Καθηγητής Α.Π.Θ. & Διευθυντής του Ινστιτούτου Νεοελληνικών Σπουδών
99. Φοίβος Παναγιωτίδης, γλωσσολόγος, Αναπληρωτής Καθηγητής Πανεπιστημίου Κύπρου
100. Άννα Παναγιώτου, γλωσσολόγος, Καθηγήτρια Πανεπιστημίου Κύπρου
101. Ελένη Παναρέτου, γλωσσολόγος, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Ε.Κ.Π.Α.
102. Νίκος Παντελίδης, γλωσσολόγος, Αναπληρωτής Καθηγητής Ε.Κ.Π.Α.
103. Ευάγγελος Β. Πετρούνιας, γλωσσολόγος, Ομότιμος Καθηγητής Α.Π.Θ.
104. Περικλής Πολίτης, γλωσσολόγος, Επίκουρος Καθηγητής, Α.Π.Θ.
105. Απόστολος Πούλιος, γλωσσολόγος, Διδάκτορας Α.Π.Θ.
106. Μαρία Πουλοπούλου, γλωσσολόγος, Ε.Ε.ΔΙ.Π. Πανεπιστημίου Κρήτης
107. Όλγα Προφίλη, γλωσσολόγος, Διδάκτορας Πανεπιστημίου της Grenoble
108. Αγγελική Ράλλη, γλωσσολόγος, Καθηγήτρια Πανεπιστημίου Πατρών
109. Ανθή Ρεβυθιάδου, γλωσσολόγος, Επίκουρη Καθηγήτρια Α.Π.Θ.
110. Άννα Ρούσσου, γλωσσολόγος, Καθηγήτρια Πανεπιστημίου Πατρών
111. Ειρήνη Σανουδάκη, γλωσσολόγος, Ερευνήτρια Πανεπιστημίου Bangor
112. Σωτηρία Σβώρου, γλωσσολόγος, Καθηγήτρια San Jose State University
113. Ευστάθιος Σελίμης, γλωσσολόγος, Επιστ. Συνεργάτης ΑΤΕΙ Καλαμάτας, Διδάσκων Ε.Κ.Π.Α. & Ερευνητής Κ.Ε.Γ.
114. Μαρία Σηφιανού, γλωσσολόγος, Καθηγήτρια Ε.Κ.Π.Α
115. Γιώργος Σπαθάς, γλωσσολόγος, Ερευνητής Πανεπιστημίου Στουτγκάρδης
116. Βασίλειος Σπυρόπουλος, γλωσσολόγος, Λέκτορας Ε.Κ.Π.Α.
117. Αναστασία Στάμου, γλωσσολόγος, Λέκτορας Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας
118. Άννα Σφακιανάκη, γλωσσολόγος, Διδάκτορας Α.Π.Θ.

119. Αλέξανδρος Τάντος, γλωσσολόγος, Λέκτορας (υπό διορισμό) Α.Π.Θ.
120. Μαρίνα Τερκουράφη, γλωσσολόγος, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Πανεπιστημίου Illinois at Urbana-Champaign
121. Αρχόντω Τερζή, γλωσσολόγος, Καθηγήτρια Τ.Ε.Ι. Πάτρας
122. Μαρίνα Τζακώστα, γλωσσολόγος, Επίκουρη Καθηγήτρια Πανεπιστημίου Κρήτης
123. Δήμητρα Τζανιδάκη-Kreps, γλωσσολόγος, Διδάσκουσα Πανεπιστημίου Reading
124. Νίνα Τοπιντζή, γλωσσολόγος, Επίκουρη Καθηγήτρια Πανεπιστημίου Λειψίας
125. Αναστάσιος Τσαγγαλίδης, γλωσσολόγος, Αναπληρωτής Καθηγητής Α.Π.Θ.
126. Ιάνθη Μαρία Τσιμπλή, γλωσσολόγος, Καθηγήτρια Α.Π.Θ.
127. Σταυρούλα Τσιπλάκου, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Ανοικτού Πανεπιστημίου Κύπρου
128. Αγγελική Τσόκογλου, γλωσσολόγος, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Ε.Κ.Π.Α.
129. Συμεών Τσολακίδης, γλωσσολόγος, Επίκουρος Καθηγητής Πανεπιστημίου Frederick
130. Γιώργος Τσούλας, γλωσσολόγος, Επίκουρος Καθηγητής Πανεπιστημίου York
131. Σάββας Τσοχατζίδης, γλωσσολόγος, Καθηγητής Α.Π.Θ.
132. Κατερίνα Φραντζή, γλωσσολόγος, Επίκουρη Καθηγήτρια Πανεπιστημίου Αιγαίου
133. Γεωργία Φωτιάδου, γλωσσολόγος, Ερευνήτρια Α.Π.Θ.
134. Ανθή Χαϊδά, γλωσσολόγος, Ερευνήτρια Ε.Κ.Π.Α.
135. Χριστόφορος Χαραλαμπίδης, γλωσσολόγος, Καθηγητής Ε.Κ.Π.Α.
136. Σωφρόνης Χατζησαββίδης, γλωσσολόγος, Καθηγητής Α.Π.Θ.
137. Δέσποινα Χειλά-Μαρκοπούλου, γλωσσολόγος, Ομότιμη Καθηγήτρια Ε.Κ.Π.Α.
138. Μαρία Χονδρογιάννη, γλωσσολόγος, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Πανεπιστημίου Westminster
139. Μάριος Χρύσου, γλωσσολόγος, Αναπληρωτής Καθηγητής Ε.Κ.Π.Α.
140. Αγγελική Ψάλτου-Joycey, γλωσσολόγος, Καθηγήτρια Α.Π.Θ. & Πρόεδρος Ελληνικής Εταιρίας Εφαρμοσμένης Γλωσσολογίας